

Çizelge 16: Süt Maliyet Çizelgesi

Masraf Unsurları	Masraflar	
	TL	%
Değişken Masraflar:		
1. Yem masrafları		
a) Kesif yem: (115068,05 kg)x fiyat		
b) Kaba yem: (337.557,83 kg)x fiyat		
2. Geçici işçilik ücretleri		
3. Tuz: (yalama taşı 700 kg)x fiyat		
4. Veteriner ve İlaç masrafları:		
5. Su masrafları: (1639 m3) x fiyatı		
6. Elektrik masrafları: (2527,71 kw)x fiyatı		
7. Yataklık masrafı: (62.832 kg) x fiyatı		
8. Temizlik malzemeleri masrafı:		
9. Alet makina değişken masrafları:		
10. Diğer		
11. Değişken masraflar toplamı (A)		
Sabit Masraflar:		
12. Genel idare giderleri: A.(% 3)		
13. Daimi işçilik masrafları:		
14. Bina sermayesi amortismanı: Bina değeri/ ekonomik ömür		
15. Bina sermayesi faizi: Bina değeri/2 x faiz		
16. Bina tamir -bakım masrafı:		
17. İnek amortismanı: (DD-KD)/ ekonomik ömür		
18. İnek sermayesi faizi: ((DD-KD)/2+KD)x faiz		
19. Alet makina amortismanı: Alet-makina değeri/ekonomik ömür		
20. Alet makina sermayesi faizi: Alet-makina değeri/2x faiz		
21. Diğer		
22. Sabit Masraflar Toplamı (B)		
23. Üretim Masrafları Toplamı (A+B)		

Not: Çizelgede yer alan fiziki üretim girdi miktarları A.Ü.Z.F. Süt Sığırcılığı Ünitesinde I.Şapdeniz (1992) tarafından 1991-92 döneminde danışmanlığımız altında yapılan YL çalışmasından alınmıştır.

Çizelge 17: Sürü Hareket Çizelgesi

Sürü Kompozisyonu	Dönem Başı Sürü Mevcudu		Yıl İçindeki Değişmeler								Dönem Sonu Sürü Mevcudu	
			Satın Alınan		Doğan	Ölen	Kesilen		Satılan			
	Baş	Toplam Değer (TL)	Baş	Toplam Değer (TL)	Baş	Baş	Baş	Toplam Değer (TL)	Baş	Toplam Değer (TL)	Baş	Toplam Değer (TL)
Boğa	1		2				2				1	
İnek	36						8		12		25	
Üçlü D.	12						3				10	
İkili D.	11								5		4	
E.Dana*	1								7		1	
D.Dana*	8								12		4	
E.Buza.+	8				24	1			15		9	
D.Buza.+	12				12				4		4	
TOPLAM	89		2		36	1	13		55		58	

(* 6-12 aylık)(+ 0-6 aylık)

Kontrol Formülü=(Dönem başı sürü mevcudu +satın alınan + doğan)= (Dönem sonu sürü mevcudu + satılan+ kesilen + ölen)

$$(89 + 2 + 36) = (58 + 55 + 13 + 1)$$

$$127 = 127$$

PDKA=(Sene sonu sürü kıymeti+satılan hayvanların değeri+kesilen hayvanların değeri)-(sene başı sürü kıymeti+satılınan hayvan değeri)

Süt sığırcılığında, A.Ü. Ziraat Fakültesinde olduğu gibi sürü yenilemenin bizzat işletmede yetiştirilen genç hayvanlarla sağlandığı yetiştiricilik sistemlerinde birleşik ürün olarak süt ve PDKA'nın maliyetleri, nispi satış değerleri yöntemine göre hesaplanmalıdır. Burada birim süt maliyeti, toplam masraflardan, tali gelir olarak gübre düşüldükten sonra, bölüm 3.2 de ifade edildiği şekilde ortak masraflardan süte düşen üretim masrafları payının (TL) üretilen süt miktarına bölünmesiyle ve PDKA'na düşen masraf payının da canlı ağırlık artışına bölünmesiyle 1 kg CAA maliyeti hesaplanır (bkz Bölüm 3.2).

Eğer işletmede doğan buzağlar satılıyor ve sadece sağmal inekler tutuluyor olsaydı o zaman süt birim maliyeti, kalıntı yöntemine göre hesaplanabilirdi. Buna göre ise:

$$\text{Birim süt maliyet (kg/TL)} = \frac{\text{Toplam üretim masrafı (TL) - (buzağı değeri + gübre geliri)}}{\text{Üretilen süt miktarı (kg)}}$$

5.2.1.2. Sığır Besiciliğinde Maliyet Hesabı

5.2.1.2.1. Değişken Masraflar

Besi başı hayvan materyali maliyeti: İşletme dışından temin edilen besiye tabi tutulacak hayvanlar (besi materyali) işletme avlusuna olan maliyetiyle masraflara dahil edilir. İşletmede süt sığırcılığı faaliyeti sonucu yetiştirilip beslenecek hayvanlar maliyet değeriyle, eğer bu tespit edilemiyorsa pazar değeri (emsallerinin) dikkate alınır, bundan pazarlama masrafları düşürülerek bulunan değerleri ile maliyet masraflarına katılırlar.

Yem masrafları: İşletme dışından satın alınan yemler ile işletme içinde bitkisel üretim faaliyetlerinde üretilip, besicilik üretim faaliyetinde kullanılan yemler, yem masrafları olarak hesaplanır. İşletme dışından temin edilen yem, çiftlik avlusuna maliyeti ile yem masraflarına katılır. İşletmede üretilen yemler, çiftlik avlusu fiyatları dikkate alınarak yem masraflarına dahil edilir. Ancak, çiftlikte üretilip de çiftlik avlusu fiyatları bilinmeyen yemlerin masrafları hesaplanırken, bu yemlerin pazar fiyatları esas alınır, bu

Çizelge 11: Üzüm Üretim Maliyeti

Bağ Genişliği: _____ da.

Üretim Miktarı: Ana Ürün: _____ kg.
Yan Ürün: _____ kg.

Ürün Fiyatı: Ana Ürün: _____ TL/kg.
Yan Ürün: _____ TL/kg.

Üretim Yılı: _____

Üretim İşlemleri	İşlem Sayısı	İşlem Tarihi	HARCANAN İŞGÜCÜ VE ÇEKİGÜCÜ				Kullanılan Ekipman	KULLANILAN MATERYAL			MASRAFLAR TOPLAMI (TL)
			İnsan		Makina			Cinsi	Miktar (kg)	Tutar (TL)	
			Saat	Ücret	Saat	Ücret					
1-BAKIM İŞLEMLERİ											
2-Budama	1	Kasım-Ocak	12,00				Ei Aletleri				
3-Ara Sürüm	6	Mart-Temmuz	1,32		1,32		Çapa Makinesi				
4-Gübreleme	1	Ocak-Mart	0,45		0,48		Gübre Dağıtıcısı	Azot Fosfor Potasyum	5,6 kg 5,6 kg 4,1 kg		
5-İlaçlama	3	Mayıs-Temmuz	6,30				Sırt pülverizatörü	K.İlaç	19,9 lt		
6-Filiz Kıırma- Uç Alma	1	Mayıs-Haziran	3,63				Ei Aletleri				
7-HASAT		Ağustos	11,13				Elle				
8-Tasnif Etme		Ağustos	12,49				Elle				
9-Pazara Taşıma		Ağustos	1,67		0,28		Römork				
10-Alet-Makine Tamir-Bakım Masrafları											
11-Döner Sermaye Faizi											
12-DEĞİŞKEN MASRAFLAR TOPLAMI (1+...+11)											
13-Genel İdare Giderleri (12 x %3)											
14-Bina Sermayesi Amortismanı											
15-Bina Sermayesi Faizi											
16-Bina Sermayesi Tamir-Bakım Mas.											
17-Alet-Makine Sermayesi Amortismanı											
18-Alet- Makine Sermayesi Faizi											
19-Çıplak Arazi Değeri Faizi (% 5)											
20-Tesis Masrafları Amortisman Payı											
21-Tesis Masrafları(Serm.) Faizi (1/2x i)											
22-Vergiler (Gelir Vergisi hariç)											
23-Sigorta											
24-Diğer											
25-SABİT MASRAFLAR TOPLAMI (13+...+24)											
26-ÜRETİM MASRAFLARI TOPLAMI (12+25)											
27-Yan Ürün Geliri(-)											
28-Üzüm Üretim Miktarı(kg)											
29-1 kg Üzüm Maliyeti(26-27) / 28											